



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Acta sanctorum

quotquot toto orbe coluntur, vel a catholicis scriptoribus celebrantur, quae
ex Latinis et Græcis, aliarumque gentium antiquis monumentis

XI priores dies complectens

Bolland, Johannes

Parisiis et Romae, 1863

De S. Petro Abb. Cantuariensi.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72708](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72708)

EX MSS.

ALIUD MIRACULUM

AUCTORE ANONYMO MONACHO.

a
Balnearum
apud veteres
Britones usus.

Moris est Christianorum, Dominicus dies, ab Dominicæ resurrectionis honorem, ubique venerantium, Sabbatorum diebus laborum sudores, corporumque fatigationes, balnearum aquis lavando frequentius recreare, sordidas lotis vestibus mutare, ut terrenam cælestis Regis curiam, præsentem videlicet Ecclesiam, mundiores ut corde sic corpore valeant intrare. Qua ex consuetudine oppidanus quidam Rhedonis ad meridiem domum habens, superfluvium Vicononiam, die quadam Sabbati, vigilia videlicet Dominicæ natiuitatis, balneum antelucanum propter multum dieculæ impedimentum ingressus, filium, quem habebat unicum, magis pie quam honeste jubet sibi, ut secum balnearet, afferri: parenti jussi clientes, patri balneanti filium inter ulnas imponentes. Balneat itaque pater, deosculans et blandiens, condelectansque tam sibi quam filio. Tandem igitur pater ille, signo apud

b
Puer in balneo
suffocatus.

2 Sed dum mater cum famulis patri aliquamdiu obsequerentur, puerum in aqua remansisse solum obliviscuntur. Qui dum ibidem pueriliter ageretur, humani generis inimico insidiante ipsis in aquis, delectationibus preparatis (proh dolor!) enecatur. Demum autem audito in ecclesia divino dei præsentis officio, jam decurso aliquot horarum spatio, pietate præmonita, quærit mater de filio, quo exiverit e balneo. Quæritur horsum, quæritur et illorsum; sed non invenitur aliquorsum, quia quæritur non ubi est, sed aliorsum. Tota igitur die transacta, sed et festivæ noctis parte non modica, cum e cuppa balneum ejiceretur, puer sub aqua jam dudum exanimis invenitur. Conclamat familia, lacrymatur, lamentatur, suspiriis ab imo agitur: quibus mater subagnitis clamoribus, crine sparso, vultu lacrymis et rubore suffuso, pectore pugnis tuso, fletu materno B. Melanii (nam in ejus monasterio ea hora sonabatur ad nocturnos,) auxilium invocando, se miseram ingenians, accurrit. Ut vero puerum, imo pueri corpus aquis eductum et exanime comperit, voce compressa in faucibus, stuporis ac doloris immanitate membris rigentibus, mortuæ similis, consternata collabitur. Quæ manibus præsentium excepta, spiritu tandem

*Mater immo-
dice tuget.*

redeunte, quasi de gravi somno experrecta, ut quid egerit breviter referatur, quod femina, quod mater unici morte filii sic orbata, conquerens vociferatur. Cumque famuli cum vicinia noctem circa defuncti corpus, ut moris est, vigilarent, illa doloris magnitudine superata, et quasi malignorum furis exagitata, furtim se a turba seduxit, properans se immersum vicino Vicononie flumini, quasi quæ filio superesse non vellet exanimi.

3 Quo comperto, cum a prudentioribus domum esset reducta, et usque in crastinum a suis custodita, Deo, ut proxime patuit, disponente, classicum in monasterio B. Melanii ad Missam audivit Dominicam. Tum illa ad se reversa, et ad prædicti Sancti subsidium, et per ejus ad divinum conversa: Redde mihi, inquit, o sanctissime Melani, redde mihi filium meum sanctissimis precibus tuis pro ejus resurrectione fuis ad Deum. Et ad suos: Permittite, ait, o consolatores piissimi, permittite, quæso, ut defuncti corpus filii mei ad ecclesiam Beati deferam Melanii: credo enim ejus sanctis orationibus Deum meis subvenire doloribus. Illis autem quasi divinitus communitis, fideliter petenti non obviantibus, defunctum suum usque ad prædicti Confessoris monasterium, turba multa comitante perlatum, ante sanctum altare, nullo sibi obsistente, imo admiranter turba eam inspectante, Triscando abbate, ut moris est, Missam celebrante, deposuit. Ubi cum ipsa diutius B. Melanii auxilium vocibus lacrymosis devotissime super mortui precaretur, revocatione, devotissime etiam cunctis adstantibus, cum ipsa pro eodem rogantibus; (quis enim fidelium hoc intuens desisteret a precibus?) preces eorum precibus Sancti ad aures pietatis divinæ perlatis, et efficaciter susceptis, mortuus reviviscit, matrem vocans recognoscit, allatum sibi potum ac cibum sumit, matri redditur incolumis, cunctis qui aderant cernentibus, et pro eo in sublime Deum et Santi merita apud Deum potentia laudantibus.

*S. Melaniam
invocat.*

*Reviviscit
puer.*

4 c Hæc per eos audivimus, qui rei gestæ præsentem affuerunt, qui *d* et ipsi tunc ejusdem monasterii existentes monachi puerum exanimem delatum per merita B. Melanii viventem remeare viderunt.

*c
d*

a Hoc miraculum in solo Jac. Sirmondi ms. extabat.

b Ea nunc Cathedralis est, teste Claudio Abb.

c Hinc de Auctoris hujus ætate ferri judicium posset, si catalogum haberemus Abbatum S. Melanii, et quo tempore Triscandus Abbas vixerit, nossemus.

d Hinc conjici potest, Auctorem quoque monachum in S. Melanii monasterio fuisse.

DE S. PETRO ABB. CANTUARIENSI.

CIRCITER
AN. CHRISTI
DCV.
VI JANUARIJ.
S. Petri nata-
lis.

Inter primos Anglorum Apostolos commenerari Petrus jure potest, S. Augustini adjutor, primusque ab eo constitutus Abbas monasterii SS. Petri et Pauli Cantuarie, quod deinde S. Augustini est appellatum. Ejus natalem hoc designat Martyrologium Anglicanum, et Ferrarius in generali Catalogo Sanctorum. At xxx Decembris eum referunt Hugo Menardus in Martyrologio Benedictino, Constantinus Ghinius in Natalibus SS. Canonicorum, Joannes Molanus in Natalibus SS. Belgii, Ferrarius in citato Catalogo. Ejus meminit et Wion in Appendice, ad librum 3 Libri vitæ, sed nullum ei certum diem tribuit.

2 De eo hæc scribit S. Beda lib. 1. *Histor. Ecclesiasticæ gentis Angl. cap. 33.* Augustinus, ubi in regia civitate Sedem Episcopalem accepit, recuperavit in ea, Regio fultus ad miniculo, ecclesiam, quam ibi Romanorum antiquorum fidelium opere factam fuisse didicerat, et eam in nomine sancti Salvatoris Dei et

Domini nostri Jesu Christi sacravit; atque ibidem sibi habitationem statuit, et cunctis successoribus suis.

*Ecclesia Christi
Cantuariæ.*

3 Fecit autem et Monasterium non longe ab ipsa civitate ad Orientem, in quo, ejus hortatu, Edelbert ecclesiam beatorum Apostolorum Petri et Pauli a fundamentis construxit, ac diversis donis ditavit, in qua et ipsius Augustini, et omnium Episcoporum Doroverniensium, simul et Regum Cantii, poni corpora possent. Quam tamen ecclesiam non ipse Augustinus, sed successor ejus Laurentius consecravit.

*Alia SS. Petri
et Pauli.*

4 Primus autem ejusdem Monasterii Abbas Petrus Presbyter fuit, qui Legatus Galliam missus, demersus est in sinu maris, qui vocatur Ampleat, et ab incolis loci ignobili traditur sepulturæ. Sed omnipotens Deus ut qualis meriti vir fuerit demonstraret, omni nocte supra sepulchrum ejus lux cælestis apparuit, donec animadvertentes vicini, qui videbant, sanctum

*S. Petrus sub-
mersus.*

Transfertur.

sanctum fuisse virum qui ibi esset sepultus; et investigantes unde et quis esset, abstulerunt corpus, et in Bononia civitate juxta honorem tanto viro congruum in ecclesia posuerunt.

Cantuaria.

6 *Hæc Beda. Quam ille regiam civitatem appellat, Dorobernia est, sive Durovernum, Ptolemæo Darvernum, nunc Cantuaria, vulgo Canterbury; quæ florente Heptarchia Saxonica, regni Cantii caput, et sedes regia fuit, donec Ethelbertus Rex eam cum jure regali Augustino et Archiepiscopo gentis Anglorum consecrato largitus esset; ut scribit Guilielmus Cambdenus in Cantio.*

Ecclesia Christi.

6 *Ecclesia illa Christi, ab antiquis Romanis Christianis, ante Anglorum adventum, ædificata, a S. Augustino recuperata, et rursus Salvatoris nostri Christi cultui dedicata, a posteris instaurata ac mirifice exornata, in medio urbis sinu, insigni majestate in cælum assurgit, procul etiam adspectabilis. De ea agit Cambdenus in Cantio. Est vero ea ecclesia Cathedralis, adjunctumque habuit Benedictinorum cœnobium, quod Henricus VIII, dissipavit. De eo fusa agit vir venerabilis Clemens Renerus in Apostolatu Benedictino tract. 1, sect. 1, § 17.*

S. Augustini monasterium.

7 *SS. Petri et Pauli monasterium, quod deinde S. Augustini dictum, in Orientali Cantuarie suburbio fuit, Cathedrali illi æmulum, maximis quondam opibus ab Ethelberto Rege locupletatum, concessa Abbati officina monetaria, cum jure pecuniam signandi, ut tradit Cambdenus. Pars ejus maxima ruinis involuta, reliqua in ædus regias conversa. De eo cœnobio fusa in suo Apostolatu tr. 1, sect. 1, § 13, agit Clemens Renerus.*

Ejus rursus mentio fiet in vita S. Ethelberti xxiv Februarii, S. Augustini xxvi Maii, S. Laurentii n Februarii, et alibi.

Ex mss.

8 *Bononia, ubi sanctus hic Abbas sepultus memoratur, urbs est Belgicæ secundæ, Episcopatu jam a mille ac ducentis annis ornata; qui postea cum Tarvanensi Morinorum conjunctus fuit, at Tarvana eversa restitutus; vulgo Bouloigne.*

Bononia Belgica.

9 *Sinum maris Ampleat, Capgravo Amflet, eum reor esse, qui inter Bononiam ac munimentum Blacnestum occurrit; unde et vicus propinquus in tabula Mercatoris Ambleteul dicitur, vel a vico sinus ipse, ad ostium Marquisiani fluvii.*

Sinus Ambleat.

10 *Porro S. Petri Abbatis meminit Trithemius lib. 3, de Viris illustrib. Ord. S. Benedicti cap. 33, atque fuisse monachum S. Gregorii Romæ. Idem tradit Clemens Renerus loco citato. Fuit a S. Augustino cum S. Laurentio Romam missus, ut S. Gregorio referrent quæ in Anglia a se gesta essent, et de quibusdam eum consuleret: de qua legatione fusius in S. Augustini vita agemus. De Petro agit et Harpsfeldius seculo 7, cap. 19, qui gente Romanum fuisse scribit, uti et alii quidam.*

S. Petrus Romanus.

11 *Trithemius ait Petrum floruisse anno dccc. Quod refellitur ex epistola Bonifacii IV, data in Kal. Martii anno Phocæ Imp. viii, Christi nimirum dccc, quam recitat Clemens Renerus. Sed mendum irrepsit in numerum Indictionum; erat enim tunc xiii, non iv, ut habet. In ea epistola mentio fit Joannis Abbatis, qui Petro successit: adeoque hunc circiter annum dccvi, submersum conjicimus.*

Quando obiit.

DE S. ERMINOLDO ABB. AC MARTYRE.

AN. CHRISTI
MCCXXI.
VI JANUARI.
S. Erminoldi
nomen in
Martyrol.

Sancti Abbatis ac martyris Erminoldi nomen sacris Fastis adscriptum habet Ferrarius his verbis: VIII Id. Januar. apud Ratisponam S. Erminoldi Abbatis Brunfingensis et Martyris. *Benedictus Dorganius in Benedictino*: S. Ermenoldi Abbatis et Martyris, Magarum virtutum viri. *At Hugo Menardus in suo Martyrologio v Januarii*: In Germania S. Ermenoldi Abbatis et Martyris, Ordinis Cluniacensis.

2 *De eo ita scribit Trithemius in Chronico Hirsaugiensi, viros illustres commemorans qui ex Hirsaugia prodierunt*: Evernoldus monachus hujus cœnobii Hirsaugiensi, ad monasterium Briverungense in Abbatem constitutus est, vir scientia et conversatione sanctissimus: qui multis in vita et post mortem fertur claruisse miraculis: cujus vita et conversatio cum miraculis in duobus libellis conscripta latius in præfatio cœnobio habetur. *Eam vitam ab Auctore anonymo, monacho Prufeniensi, circa annum mccc, scriptam, Tomo 2 Antiquarum lectionum vulgavit Henricus Camisius, extatque in Auctario Surii.*

3 *Meminit S. Erminoldi Baronius Tom. 12, an. 1121, n. 7 et 8. Raderus Tom. 1, Bavarie sanctæ, ubi vita hujus compendium refert.*

VITA

PRÆFATIO AUCTORIS.

Psal. 11. 1.
Utile est SS.
vitas scribere.

Novissime diebus istis, in quibus (proh dolor!) juxta Psalmistæ querelam, defecit Sanctus, et diminutæ sunt a filiis hominum veritates, bonorum antecedentium sanctitatem et scripto recolere, et memorie tradere posterorum, tam rationis instinctu monemur, quam ipsa utilitate allicimur et profectu. Denique Sanctus Sanctorum, a quo sanctitas omnis tamquam a fonte primario, scaturigine multiformi permanat in Sanctos, in rivulo-

rum limpida puritate dum noscitur et laudatur, visum in eis excitat salutarem, qui ab eo dulcedinem derivatam in suorum mirifica suavitate legendo præsentium et præstantium. Accedit ad hoc, quod nos, qui futuram inquirimus civitatem, manentem in hoc sæculo non habentes, dum in hujus vite ac viæ prociectu eorum calles aspicimus, qui tam adversantis mundi sinistram, quam blandientis dextram contemnendo, viam regiam incedentes servaverunt; ipsi quoque rectorum recta sectando vestigia, non abducimur ad intorta compita deviantium plurimorum, qui se sequentes illaqueant, et illa queatos immergunt doloribus sempiternis. Postremo illud quoque Sanctorum bona commemorando consequimur et scribendo, quod illorum eo ipso meremur auxiliis adjuvari, quo eorum virtutibus congandemus et gloriæ. Dumque alios hæc legentes ad studium boni, bonorum accendimus et monemus exemplis, ipsorum nos, quos provocavimus, intercessio consequitur, et a Domino, in quo laboramus, certa remuneratio comparatur.

2 *Ista considerando ad Beatissimi Erminoldi a Priveniensi Ecclesiæ primi Abbatis gesta magnifica describenda, cursum styli dirigimus, qui gregis nostri tamquam aries quidam insignis et prædux et fidelissimus protopastor, ad caulas summi pastoris æthereas nos præcessit. Nec tam arduum opus aggredimur, in nostris, quæ nullæ sunt, viribus confidentes; sed in eo, sine quo nec incipi potest bonum aliquid nec compleri. Animat nos præterea, et id tentandi præstat audaciam ipse inchoationis hujus instinctor præcipuus et injunctor, venerabilis scilicet Pater Dominus b Ulricus sextusdecimus Abbas Prufeniensi Ecclesiæ, qui antecessoris tanti virtutibus coexultans, ac per hoc nequaquam carens ipse virtutibus, anno incarnationis Dominicæ mca, xxxi, primo anno sui regiminis, onus hoc Atlanticum nobis tamquam Pygmæis imposuit, uno eodemque præcepto suo ac jussu, auctoritatis suæ scutum opponens linguæ*

Ulrici Abbatis
jussu scripta
hæc vita.